

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН –
ЯНГИ ГЛОБАЛ
ТАШАББУСЛАР

№ 36
2020-yil, 14-oktabr
Chorshanba (32.631)

7

0'zbekiston ovozi

Ijtimoiy-siyosiy gazeta
1918-yil 21-iyundan chiqsa boshlagan

Улуғлардан улугимсан, Ватаним!

Қуриш ва яшаш маданиятилиз ўзгариши керак

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Шавкат
Мирзиёев ушбу бунёдкорлик
ишлари билан танишиш
мақсадида 13 октябрь куни
яна Сирдарё вилоятiga
келди.

Сардоба сув омбори
тўғонининг ёрилиши оқибатида
2 минг 211 та хонадон яроқиз
ва 2 минг 499 таси таъминалаб
ҳолатга келиб қолган эди.
Давлатимиз раҳбари ўшандা
бу ахволни кўриб, вайрон
бўлган маҳаллаларни нафақат
олдинги ҳолатига қайтариш,
балки ундан-да яхши қилиш,
ҳамманинг ҳаваси келадиган
масканга айлантиришга ваъда
берган эди.

Шу мақсадда учта ҳудуд
танланиб, 50 гектар майдонда
86 та қаватли уй-жой барпо
етилди. Хусусан, Сардоба
тумани “Дўстлик” маҳалласида
37 та, Мирзаобод тумани
“Ҳақиқат” маҳалласида 40 та
хамда “Навбаҳор” маҳалласида
9 та уй-жой курилди. Уларда
жами 2 минг 600 хонадон бор.

Илгари бу жойлардаги кўп
уйларда табиий газ йўқ эди. Энди
газ, сув, электр энергияси ва
бошқа коммуникациялар билан
таъминланган. Яна бир муҳим
томони – янги уй эгаларининг
аввали ҳовлилари ҳам ўзларида
келди.

Кўп қаватли уйлар шинам,
ҳовлилари обод. Бу маҳалла
«Янги Ўзбекистон» деб
номланган.

Янги мавзеда маҳалла гузари,
дўкон, кутубхона, болалар
майдончалари барпо этилган.
Уйларга хизмат қўрсатувчи
сервис компанияси ташкил
қилинган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
расмий веб сайтидан олини.

МУНОСАБАТ

КАМБАГАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШНИНГ ЯНГИ МЕХАНИЗМИ ЯРАТИЛМОҚДА

Жамиятимизда аёллар ва
ёшларнинг ролини ошириш
учун биринчи навбатда
уларни касбли-хунарли қилиш,
бандлигини таъминлаш зарур.
Бу вазифани самарали ва
сифатли бажармасдан аёллар
ва ёшлар манфаатлари билан
боглиқ ижтимоий-иктисодий,
сиёсий-хуқуқий масалаларни
тизимли ҳал этиш имкони
бўлмайди.

2

ИШСИЗЛИК НАФАҚАСИНИ ТЎЛАШ ТАРТИБИ

Ишдан маҳрум бўлган, биринчи марта иш кидираётган, узоқ (бир йилдан ортиқ) танафусдан кейин қайта ишлашин истаган ва ишсиз деб ётироф этилган шахсларга ишсизлик нафақаси тўланади.

Махаллий меҳнат органида рўйхатга олинган пайтдан бошлаб **10 кун** ичидаги ўзларига таклиф килинган макбул келадиган ишни **2 марта** рад этган шахсларларга нафақа тўланмайди.

Куйидагилар макбул келадиган иш хисобланмайди:

- иш яшаш жойини ўзgartiriш билан боғлиқ бўлса
- иш яшаш жойидан анча узоқ бўлса ва транспортда катнаш жижатдан кўпай бўлмаса
- таклиф этилган ишни рад этиш ишсиз шахснинг соғлиғи ҳолатига, унинг ёшига ва бошқа узрли сабабларга кўра мавжуд моненилкитрага асосланган бўлса

Карамоғида **3 тагача** киши бўлган, **35 ёшга** тўлмаган ишсиз ёрдамнига ишсизлик нафақаси у ҳак тўланадиган жамоат ишларидаги иштироқ этган тақдирда тайинланади.

Ишсиз шахснинг нафақа олиш ҳуқуқи у иш кидираётган шахсларга иш сифатида рўйхатдан ўтган пайтдан бошлаб кечи билан **11-кундан** ётиборан кучга киради.

ИШСИЗЛИК НАФАҚАСИ ТЎЛАШ МУДДАТИ ВА МИҚДОРЛАРИ:

Ишдан ва иш ҳақидан (мехнат даромадидан) маҳрум бўлган шахсларга	узоқ (bir йилдан ортиқ) танафусдан кейин меҳнат фаoliyatiini қайta бошlaшига xarakat kilaetgan shahslarغا	Илгари ишlamagan va бирinchi марта iш kidiraётgan shahslarغا
<ul style="list-style-type: none"> 26 календарь хафта муддатда (12 ойлик давр учун) олдинги иш жойидаги ўртача иш ҳакининг 50% (бирок, меҳнатга ҳак тўлаш энг кам миқдорининг 35,2 фойзидан оз бўлмаган ва ўртача иш ҳакидан ортиқ бўлмаган) миқдорда 	<ul style="list-style-type: none"> 26 календарь хафта муддатда (12 ойлик давр учун) меҳнатга ҳак тўлаш энг кам миқдорининг 26,5 – 35,2% гача миқдорда 	<ul style="list-style-type: none"> 13 календарь хафта муддатда (12 ойлик давр учун) мехнатга ҳак тўлаш энг кам миқдорининг 26,5% (агар касбга тайёрлаш ва қайta тайёрлашдан ўтган, малака ошириши тутгатган бўлса 35,2%) миқдорда

Карамоғида 16 ёшга тўлмаган болалари ва бошқа кишилар бўлган ишсиз шахсларга нафақа миқдори **+10% ga оширилади.**

@huquqiyaxborot +10%

ҲОКИМ ИШДАН
БЎШАТИЛДИ

7

ЎзХДП фракцияси аъзолари:
Қонунни ҳамма тушуниши КЕРАК

Парламент қуийи палатасидаги Ҳалқ демократик партияси фракциясининг навбатдаги йигилиши бўлиб ўтди.
Дастлаб фракция аъзолари «Геном бўйича давлат рўйхатига олиш тўғрисида»ги қонун лойиҳасини кўриб чиқиши.

Қайд этилдики, бугунги кунда инсон гени билан боғлиқ маълумотлар аҳамияти ортиб бормоқда. Бу маълумотлардан фойдаланиши, уларни сақлаш ва химоялаш масалалари ниҳоятда долзарб вазифага айланмоқда. Чунки бундай маълумотлар ўта қиммати ҳисобланади. Шунинг учун депутатлар қонун лойиҳасида назарда тутилаётган ҳар бир меъёри атрофлича муҳокамадан ўтказди.

Депутатлар қонун лойиҳасининг асосий тушунчалар қисмida «геном» тушунасига изоҳ берилмаганинг этироғ билдириши. Қонун лойиҳаси қабул қилинган тақдирда ундағи қондапар тор доирадаги соҳа ёки мутахассисларга эмас, барча фукароларга тегиши бўлади. Яъни, қонунни ҳамма бевосита тушуни имконига эга бўлиши керак. Фракция аъзолари бир овоздан қонун лойиҳасида «геном» тушунаси нимани англатишига ойинлик киритиб кетиш зарур, деган тақлифи кўллаб-куватлаши.

Шу билан бирга, қонун лойиҳасида ишлатилган «ахборотни блокировка қилиш» жумласи ўзбекча таълиши юзасидан кизгин баҳс-мунозара бўлиб ўтди. Фракция аъзолари бар масала бўйича қатъий талаб кўйиши.

Йигилишда «Архив иши тўғрисида»ги қонунга ўзгартиш ва кўшишималар киритиш ҳақидаги қонун лойиҳаси иккичи ўқишида кўриб чиқилди. Мазкур қонун лойиҳасини биринчи ўқиш жарабеида ҲДП фракцияси аъзолари давлат архивларининг бинолари бошқа шахста ўтказиши ҳақидаги меъёри такомиллашибири юзасидан таклиф билдириган эди. Бу таклиф лойиҳага киритилиб, архив хужжатларини сақлаш, фойдаланишини ташкил этиш талабларига жавоб берадиган бинолар билан таъминланадсан, давлат архивларининг бинолари бошқа шахста ўтказиласлиги белгиланмоқда. Бу давлат ва жамият аҳамиятига молик хужжатлар хавфсизлигини таъминлашда принципиал аҳамиятга эга бўлиши таъкидланди.

Кун тартибида кўра, фракция аъзолари «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун хужжатларига ўзгартиш ва кўшишималар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳасини ҳам кизгин муҳокама қилиши. Ушбу қонун лойиҳаси билан 5 та қонун ва 1 та кодекса ўзгартишлар киритиш назарда тутилоқда.

Хусусан, маҳаллий Кенгашлар қабул қилинган қонунга зид қарорлари бекор қилиш ваколати Олий Мажлис Сенатига берилиши таклиф этилмоқда.

Бу ўзгартиша нима асос бўляпти?

Гап шундаки, «Махаллий давлат ҳокимиёт тўғрисида»ги қонуннинг 26-моддасида маҳаллий Кенгашларнинг Конституцияя ва қонунларга, Президент хужжатларига зид келадиган қарорлари Олий Мажлис томонидан бекор қилиниши назарда тутилаётган. Бироқ амаддаги қонун хужжатларидаги бундай қарорларни бекор қилишининг ташаббусига асосан кўриб чиқилиши бўйича тартиб мавжуд эмас. Шу сабабли бу ваколатдан хоризги кунга қадар фойдаланилмаган.

Масаланинг яна бир муҳим томони шундаки, кейинги йилларда жисмоний ва юридик шахслардан, шу жумладан, фермер хўжаликларидан маҳаллий Кенгашлар ҳамда ҳокимларининг амалдаги қонун хужжатларига зид қарорларни бекор қилиш масалалари юзасидан мурожаатлар көлиб тушмоқда. Шу муносабат билан Сенатта маҳаллий Кенгашлар томонидан қабул қилинган қонунга зид қарорларни бекор қилиш тартибини белгилаш таклиф этилмоқда.

Қонун лойиҳасидаги кейинги масала ҳам муҳим. Депутатларнинг қайд этишича, бугунги кунда хорижий давлатларда Ўзбекистон Республикасининг 35 та элчиносига, 3 та доимий ваколатони, 16 та бош консульлиги, 1 та консулийни мавжуд бўлиб, уларнинг зиммасига қатор вазифалар, жумладан, хорижий инвестицияларни жалб этиш вазифаси юклатилиган. Аммо ушбу дипломатик ва бошқа вакилларнинг бора борада амалга оширган ишлари бўйича хисоботларни эшишиш амалияти ўйлга кўйилмаган. Шундан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги дипломатик ва бошқа вакилларни тайинлаш Сенатнинг мутлақ ваколатлари жумласига киритилганини инобатга олиб, дипломатик вакиллар билан бош консульлар, консульлар ва доимий вакилларнинг хисоботларини эшишиш назарда тутилоқда.

Фракция аъзолари бу меъёrlар қонун устуворлиги ва парламент назорати таъсир доирасини кенгайтиришда катта аҳамият касб этишини таъқидлаши.

Йигилишда бошқа қонун лойиҳалари ҳам кўриб чиқилди.

Халқ демократик партияси
Ахборот хизмати

ЭЪТИРОФ

Янги Ўзбекистон – янги глобал ташаббуслар

Собиқ иттифоқ таркибида бўлган ва мустақилликка эришган ҳар бир давлат учун сиёсий тарих сабоқлари ўзига хос аҳамият касб этади. Марказий Осиё давлатларининг ҳар бири суворен, мустақил давлатларни барпо этишининг асосий, стратегик вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишга интилиб, яхши кўшичилик ва тинч-тотув яшаш гояларини байроқ қилганча, ўзининг синов ва ижодий ўзгариши йўлларини босиб ўтмоқда. Ўзбекистон муваффақиятли эволюцион тараққиётнинг ёрқин мисоли бўлиб, бу ерда сиёсий ва иктиносиди модернизациялаш борасида олиб борилаётган кенг кўламли чора-тадбирлар демократик ўзгаришларни қайтириб бўлмас ҳолга олиб келган янги мамлакат барпо этишга имкон берди. Ушбу характердаги эволюция жараёни осон эмас, Собиқ иттифоқ таркибида бўлган давлатлар учун бу иш икки баравар мураккаб саналади.

Давлат курилиши соҳасидаги муваффақияти, яратувчанинг ишларининг сири, умуман олганда, мамлакатни барпо этиш ишига онгли ёндаши, ўз стратегиясини амалга ошириш ишига боскимча-боским ёндаша олишидир. Жаҳон тенденцияларини синчковлик билан кузатиб борадиган Ўзбекистон ўз ҳалик шеъти таърибасидан келип чиқкан, чукур тарихий анъаналардан фойдаланган хода давлат ва жамият ривоҷланиши ўзининг суворенинет гояларига мувоғиқ равишда белгилап олган.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси мустақилларининг йигирма тўқизи йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқида жадид аждодларнинг "Ҳак берилриш, ҳак олинри" жумласини тақоррфади. Айнан шу нутқда Ўзбекистон раҳбари шундай таъкидлади: "Бугун жаҳон миқёсida юртимиз ҳақида сўз кетганда "Янги Ўзбекистон" ибораси тилга олинмоқда. Бу кейинги йилларда тараққиётнинг мутлақа янги босқичига қадам қўйганимиз, эриштейтган залвори иотуқларимизнинг эътироғидир.

Ҳалиқимизнинг улуғвор курдати жўш урган ҳозирги замонда Ўзбекистонда янги бир уйғониш – Учичи Ренессанс даврига пойдевор яратилмоқда, десак, айни ҳақиқат булади. Чунки бугунги Ўзбекистон – кечаги Ўзбекистон эмас. Бугунги ҳалиқимиз кечаги ҳалқ эмас.

Иститулот йиллариди босиб ўтган шонли йўлумизга назар ташлаб, эртанги кунимизга, ўз куч ва имкониятларимизга бўлган ишончимиз янада ортоқдоқ. Мамлакатимизни ривожлантиришнинг Ҳаракатлар стратегиясига мувоғиқ барча соҳа ва тармокларда амалга ошираётган ислоҳотларимиз бу борада ҳал қилувчи омил бўлмоқда.

"Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари" деган давъаткорға ҳаётимизга тобора чукур кириб бормоқда. Биз айни шу асосда ҳалиқимиз ҳаётини тубдан яхшилаш, иносон ҳуқук ва эркинларни, қонун

устуворлиги ва иктиомий адолатни таъминлаш, инновацион тараққиёт борасида муҳим қадамларни кўймокдамиш.

Кенг жамоатчилик, эл-юртимиз барча икобий ўзгаришларнинг ташаббуслари ва бунёдкорига айланмоқда. Мамлакатимиз фўқаролари кеярда бўлмасин, давлат ҳимоясида эканини, қонун ва адолат кучини хис этиб яшамоқда.

Бугун бир ҳақиқатни қатъий ишонци билан айтиш мумкин: дунёда турли ҳаф-хатарлар, манфаатлар тұқнашви кучиб бораберин ҳозирги таҳлилини вазиятда Ўзбекистонда шаклланган янги тизим ўзини тўла оқламоқда.

Куни кечи БМТ Буш ассамблеясининг 75-сессиясида Ўзбекистон Республикаси вакили сифатида жаноб Ш.Мирзиёев ўз мамлакати томонидан дунё ҳамжамиятига бир катор ташабbus сабаби оларни таъминлашади.

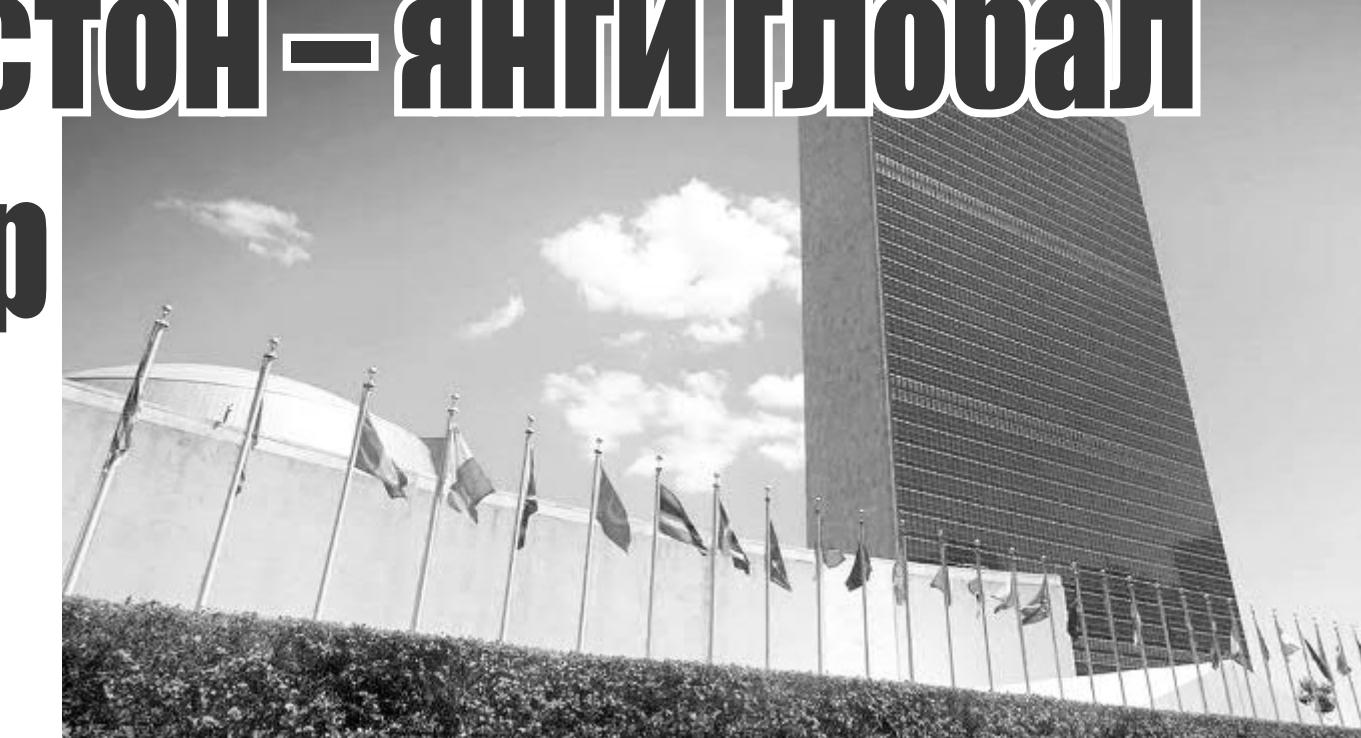
Унда қаторида қўйдагиларни таъкидлаш мумхим: Пандемиялар даврида давлатларнинг иктиёрий мажбuriyatlari тўғрисидаги ҳалқаро кодексни ишлаб чиқиш; Ўзлар хукуқларни тўғрисидаги БМТ конвенциясини қабул қилиш бўйича ўзбекистон ташаббусларини кўллаб-куватлашга чакириши; БМТ ҳузурида ағон ҳалиқиминг дарду ташвишини тинглайдиган, доимий фаолият кўрсатадиган кўмита ташкил этиш; Қашшоқликни таъкидлаш мумхим: Пандемиялар даврида давлатларнинг иктиёрий мажбuriyatlari тўғрисидаги ҳалқаро кодексни ишлаб чиқиш; Ўзлар хукуқларни тўғрисидаги БМТ конвенциясини қабул қилиш бўйича ўзбекистон ташабbuсларини кўллаб-куватлашга чакириши; БМТ ҳузурида ағон ҳалиқиминг дарду ташвишини тинглайдиган, доимий фаолият кўрсатадиган кўмита ташкил этиш; Қашшоқликни туттиши ва камбагаллика қарши курашиши БМТ Буш ассамблеяси нахбатдан бирор ривоҷланшиши мавзуси Ш.Мирзиёев томонидан 2017 йил сентябрь ойидаги БМТ Буш ассамблеясининг 72-сессиясида айтиб ўтилган эди. Ўзбекистон ўтган ваётганда ишлаб чиқишини ва уни тарғиб килишини бошлаши тақлиф этимада.

Таклиф этилаётган ҳар бир ташабbus чуқур англанганини туғаннан холда, барча ўзбек ташабbuслари ва баёнотлари нафақат давлатнинг икчи ҳаёт билан боғлиқлигини, балки уларнинг дунё учун, шу жумладан, бутун Марказий Осиё мінтақаси учун аҳамиятини хисобга олган ҳолда юқорида баён қилинган ташабbuсларидан ишкитасини бағағтиси кўриб чиқиши. БМТнинг ёшларини 13 мамлакатдан азольари бор.

Бугунги дунёда қонлиши мумхим санаси пандемия синовига қандай қарши туришимиз билан беъсита болгик. Ўзбекистон пандемия пайтида зудлик билан ҳалқаро иктиёрий мажбuriyatlarning ҳалқаро кодексни ишлаб чиқишини ва уни тарғиб килишини бошлаши тақлиф этимада.

Шавкат Мирзиёев БМТ Буш котибининг "Гап дунёнинг бирон бир мамлакати, бир мінтақаси ёки кимсими эмлаш ҳақида эмас, балки ҳар ким кида бўлишидан қатъи назар, арzon, ҳафзис ва ишончли дориларга эга бўлиш ҳақида бормоқда" деган жумласини англешга даъват этди.

Ўзбекистон Республикаси мустақилларининг йигирма тўқизи йиллигига бағишишларнинг тантанали маросимдаги нутқида Ш.Мирзиёев шундай дея таъкидлади: "...Бу балога қарши курашиш бўйича сўнгти отий даромадида мисли кўрилмаган ишларни амалга оширидик. Жўмладан, кўллаб янги шифоҳоналар ва карантин зоналари ишга туширилди. Катта міндорда кўшичима тиббиёт усуналари ва тез ёрдам машиналари ҳарид килинди. Энг илгор ҳорижий амалёт ва ўзимизда тўлпнанган тажриба асосида даволаш усуллари тақомиллаштириб бормоқда. Коронавирусга қарши курашиш туну кун метин иродада билан фаолият юритаётган тиббиёт ходимларнинг фидокорона мезханини муносиб қадрлаш доимий эътиборимизда турибди. Бундай чора-тадбирларимиз натижасида минглаб беморлар шифо топиб, оиласи бағрига қайтмоқда.

Пухта егаллашлари учун кўшичима шароитлар яратиш ва уларни иш билан таъминлаш жараёнларига кўмаклашиш саналган ёшлар билан ишлаш агентлиги ташкил этилди. Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини янада тақомиллаштириш бўйича кўшичима чора-тадбирлар дастури амалга оширилмоқда. 2017 йилдан бошлаб Бутунжоҳон ёшлари ассоциацияси фаoliyat юритиб келмоқда.

Ўзбекистон ёшлари ассоциациясини 13 мамлакатдан азольари бор.

Бугунги дунёда қонлиши мумхим санаси пандемия синовига қандай қарши туришимиз билан беъсита болгик. Ўзбекистон пандемия пайтида зудлик билан ҳалқаро иктиёрий мажбuriyatlarning ҳалқаро кодексни ишлаб чиқишини ва уни тарғиб килишини бошлаши тақлиф этимада.

Ҳамма мамлакатларнинг имкониятларини, барча тегишли соҳаларнинг инновациян ва тажрибали олимларни ҳамкорлик руҳида бирлаштириш бошланган ташабbuслар бир-бiriни тўлдиришини максимал даражага кўтаради ва дунёга жуда зарур бўлган коронавирус препаратлари ҳамда вакциналарни ишлаб чиқариши тезлаштиради.

Шу сабабли, Ўзбекистон ҳалқаро ҳамкорлик ва коронавирусга қарши зарур дори воситалари ва вакциналарни яратиш натижаларидан барча

бирдек фойдаланиши учун бўлган барча ташабbuсларни амалга оширишини кўллаб-куватлаштиради. Нурузли ҳақон формуидаги кўриб чиқиши учун Ўзбекистон Президенти томонидан тақлиф килинган экологик ташабbuслар орасида, аввало, Марказий Осиё мінтақаси ҳаёт билан боғлиқ бир катор бошса масалалар ҳам мавжуд. Ўзбекистон Республикаси кўллаб муаммоларни муваффақиятли ҳал этишга интилаётган суворен давлат моделини изчиллик билан барпо этмоқда.

Алесь КАРЛЮКЕВИЧ, беларуси адаби

(Беларуси чоп этиладиан "Звязда" газетасининг 29 сентябрь сонидан олинган)

МУНОСАБАТ

ЁШЛАР ҳукуқлари тўғрисидаги Конвенция
дунёнинг келажаги ва ёшларига ғамхўрлик ифодасидир

Давлатимиз раҳбари БМТ Буш Ассамблеясининг 75-сессиясидаги нутқида 10 га яқин таклиф ва ташабbuсларни илгари сурған эди. Бугун ушбу мөнгузу ва ундиғи таклиф ва муҳозазаларга бутун дунё давлат арбоблари, сиёсатчилари, олимлари ўз мусоабатларини билдиришмоқда. Чунки уларда минақавий тақлиф бўлганда ишларимиз давом этирилмоқда.

Фақатгина вакцина муаммони тўла ҳал қила олмаслигига, дунёнинг барча мамлакатлари глобал бирдалията мухтолжигига Ўзбекистон түзик амният. Ва Марказий Осиёнинг мазкур давлатида иктиомий-иктисодий ва гуманистик инкоризонинг оғидин олиш учун барча имкониятлар яратилмоқда...

Айттирижи, бугунги кунда энг

муҳим масалалардан бирни камайтишни таъминлашади.

Мамлакатимиз аҳолисининг яримдан кўпини ёшлар ташкил этиши нутқида алоҳида кайд этилди. Жамиятда ҳар бир йигит-қиз ўзига мусоисиб ўрин эгаллаши ва ўз билим ва салоҳиятини намоён этиши учун уларга алоҳида ғамхўрлик ва гуманистик инкоризонинг оғидин олиш учун барча имкониятлар яратилмоқда.

Муоридлар НОРМУРОДОВ, профессор, Ўзбекистон ҲДП Қашқадарё вилоят кенгаши ижория кўмита аъзоси.

ДЕПУТАТ ТАШАББУСИ БИЛАН

2 ТА МАКТАБ КАПИТАЛ ТАЪМИРДАН ЧИҚАРИЛДИ

Самарқанд вилояти Нарпай туманида тўқириш қайтадан реконструкция қўлинган 30 ва 43-умумий ўрта-таъмли мактабларининг тантанали очилиш маросимлари ўтказилди. Тадбирлардан туман ҳокимлиги, ҳалқ тавлими бўлумли мутасаддилари, ўқитувчилар, ота-оналар вакиллари иштирок этди.

Мактабларининг замонавий кўришида кўйта тикланишида худуддан Олий Мажлис Қонунчилик палатасига сайдланган депутат Шербек Бўронов ташабbus кўрсатди. У ахолининг талабига асоссан мутасадди ташабbuсларни мурожаатлаштирилди.

Депутат сўрови билан Нарпай туманидаги

бу иккى мактаб манзуси рўйхатга киритилган эди. Таъмир ишлари учун давлат бюджетидан 4 миллиард сўмдан ортик маблаб ажратилиб, мактабларда кенг кўламли реконструкция ишлари амалга оширилди.

"Дўстлик" МФЙ Ҳўжалар кишилогоидаги 43 мактаб 1982 йилда, "Илак йўли" МФЙ Қорасироқ кишилогоидаги 30-мактаб 1992 йилда курилганда ярамади, ўтган йиллар давомидан таъмирланмаган эди. Хозирда бирор бўйи 600, кейинги 320 нафар ўқувчига мўлжалланган мактабларни бинопари бутунлай янги киёфага кирди.

Депутат Шербек Бўронов мутасадди масъуллар, маҳаллий Кенгаш депутатлари билан бирга таъмирлаш ишларининг вақтида мутазама кузашиб, таъмирни жараёнида юзага келган барпо тутади. Тавсия жараёнида юзага келган барпо тутади.

Мактабларининг тантанали очилиш маросимида ўқитувчилар ва ота-оналар депутататга ўз миннатдорчилларини билдириши.

Ўзбекистон ҲДП Марказий Кенгаши Ахборот хизмати.

БАГРИЕНГЛИК – ОЛИЙ ҚАДРИЯТ

Мехр-мурувват ва бағриенглик бир-бирига яқин тушунчалардир. Бағриенглик ҳар бир давлат, жамият, ҳар бир дин, сиёсий партиялар,

Хеч ким бирони ўзга тилда сўзлагани учун жавобгарликка тортмаяпти.

ЎЗБЕКИСТОНДА ХЕЧ ҚАЙСИ МИЛЛАТ ҲУ҆ҚУҚИ КАМСИТИЛМАЙДИ

Тилга муносабат — миллатга, мустақилликка, мустақил давлатчилигимизга муносабат. Тарихдан маълумки, ҳар бир давлатнинг миллий рамзлари бўлган ва уларнинг муҳофазаси қонунларда мустаҳкамлаб кўйилган. Шундай рамзлардан бирни она тилидир. Конституциямизнинг 4-моддасида «Ўзбекистон Республикасининг давлат тили ўзбек тилидир. Ўзбекистон Республикаси ўз худудида истиқомат қиливчи барча миллат ва элатларнинг тиллари, урф-одатлари ва анъаналари ҳурмат қилинишини таъминлайди, уларнинг ривожланиши учун шароит яратади» деб белгиланган.

Ўзбек тилининг давлат тили сифатида мақоми ва нуғузини мустаҳкамлашса ҳизмат қиладиган янги таҳирдаги қонун лойиҳада шамоҳатчилик мухокамасига кўйилган дастлабки қунлардан турли-туман қарашлар ва фикрлар юзага чиқди. Ўзини шу ўрт келажак, шу миллат истиқомоли учун даҳлор деб билган инсон борки, ўзбек тилининг мавкеини ошириш билан бояғи муммаларни ҳамда ўз тақиғларини дадид кўтариб чиқмоқда, фикр-мулоҳазаларни билдиришада. Бирор лойиҳада ҳамма-хаммамиз она тилимизни сақлаш учун жон кўйдиришимиз керак эмасми?

Болаларимизнинг нутқи қандай? Тутилиб-тутилиб ёки дудукланиб, «анака», «халиғи», «нимма десамикин», «уша-де» каби-ларни ҳар иккى сўз орасида гўё «боглама» сифатида кўйлайди ва бундан хижолат ҳам чекмайди. Аризини лўйда ва аник тушунтириб берга олмайдиганлар бор. Шундай экан, агар биз тилимизни асрар ва ривожлантириш бўйича зарур чоралар кўрмас эканмиз, тишлуюн мутахассисларимиз айтилганда, элжик ийл ичиди ва ўзининг иммий, адабий ва сиёсий мавкеини йўқотиб, ўй ва кучга доираисда ишлатидиган майший тилга айланиси қолиши мумкин. Майший дараражага тушиб қолган тилнинг умри унда гапириши оидлар умри билан ўтчанади.

Этилиб берган бўлсангиз, тақдим этилган қонун лойиҳасида давлат органлари ва ташкилотларида иш юритиши таъминланмаганлик учун мансабдор шахсларга жавобгарлик белгиланиши хусусида сўз юритилиди. Чунки ҳар бир давлат органи ва ташкилоти ракбарларининг, яъни мансабдор шахслари юритишида давлат тили ҳамидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этишилди. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 4-моддасида «Ўзбекистон Республикасининг давлат тили ўзек тилидир. Ўзбекистон Республикаси таъминлайди, уларнинг ривожланиши учун шароит яратади» деб мустаҳкамланганни ҳамда сўзимизнинг исботиди.

Хозирги кунда энг йирик глобал экологик фалокатлардан бири — бу Орол денгизи фожиаси.

МУНОСАБАТ

ОРОЛБҮЙИ – ЭКОЛОГИК ИННОВАЦИЯ ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАР ҲУДУДИ

Президентимизнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 75-сессиясида илгари сурган таклифи нафақат халқимиз, балки жаҳон ҳамжамиятининг эътирофига сазовор бўлди. Давлатимиз раҳбари ушбу чиқишида дунё ҳамжамияти эътиборини кўплаб долзарб масалалар қатори яна бир бор буғунги куннинг энг ўтирик экологик муаммоларидан бири – Оролбўйи миңтақасидаги оғир экологик вазият, жумладан, Орол денгизи муаммоларига қаратди.

Президентимиз ўз нутқида Оролбўйи миңтақасини экологик инновация ва технологиялар ҳудуди, деб эълон килиш хақида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг маҳсус резолюциясини қабул қилиш ҳамда ушбу муҳим хужжат тасдиқланган санани Халқаро экологик тизимларни ҳимоя қилиш ва тиклаш куни сифатида нишонлаш тақлифини билдири.

Дарҳақиқат, ҳозирги кунда энг йирик глобал экологик фалокатлардан бири — бу Орол денгизи фожиаси бўлиб, унинг экологик, ижтимоий-иктисодий ва гуманитар оқибатлари туфайли миңтақа, соглиқни сақлаш, генофонд ва унда яшаётган аҳолининг барқарор ривожланиши бевосита таҳдида солмоқда, шунингдек, глобал экотизимга салбий таъсир кўрсатмоқда.

Оролда ўтган асрнинг бошларидан сув сатҳи пасая бошланган. Масалан, 1911-1960 йиллар давомида Орол денгизига дарёлардан ёғин билан бирга бир йилда, ўтчача 65 куб. км. сув келиб турган, сув юзасидан эса 66,10 куб. км. сув бўғланган. Шундай қилиб, ҳар йили денгиз бир куб. км., 50 йил давомида эса 50 куб. км. сувни йўқотган. Сув сатҳи, айниска, ўтган асрнинг 60-йилларидан бошлаб суроридалган экин майдонлариниң кенгайтирилиши, Амударё ва Сирдарё сувларининг сурорига ишлатилиши туфайли кескин камая болшаган. Ўтган 40 йилдан кўпроқ вақт давомида Орол денгизининг майдони деярли 4 марта, сув сатҳи 1,8 марта, ундаги сув ҳажми 9 марта жақин камайди.

Экологик танглиқ Оролбўйи табииати, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсига ҳам катта зиён етказди. Сув захираларининг камайиши ва шўрланиши натижасида яйловларда чорва учун озиқ бўладиган ўсимликлар тuri va сифати камайиб, ўтлоқлар майдони деярли уч мартага кисқари. Амударё ва Сирдарё сувининг камайиши, сув тошқинларининг бўлмаслиги, дарёларнинг сув босадиган қирғокларидан ястаниб ётадиган тўқайлардаги хилма-хил ўсимликларининг курбай йўбили кетишига олиб келди. Уларнинг ўрнини қурғочиликка чидамил юлгун, шувоқ каби чул ўсимликлари эгаламоқда. Тўқайларнинг йўқолиши кўплаб ўсимликларниң кутилаётганини сабаб бўлди. Ўтган 20-асрнинг иккинчи ярмида Амударёнинг куий қисмидаги тўқайларнинг бузилиши билан бу жойлардан

ЭЪЛОН

«TOSHKENT UNIVERSAL AUKTSION SAVDO» МЧЖ АХБОРОТИ

«TOSHKENT UNIVERSAL AUKTSION SAVDO» МЧЖ томонидан 2020 йил 18 август ва 24 сентябрь кунлари ўтказилган очик аукцион савдоси натижаларига кўра, «NBU INVEST GROUP» АЖКининг «NAM TEX» МЧЖ устав фондидағи 100 фоиз жамият улуши – 16 900 000 000 сўмга; Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси F.O. Мавлонов номидаги Сейсмология институти балансидаги д/р 01/158SBA бўлган «УАЗ-315148-095» – 26 850 000 сўмга; д/р 01/159SBA бўлган «УАЗ-315148-095» – 27 000 000 сўмга; д/р 01/160SBA бўлган «УАЗ-315148-095» – 30 250 000 сўмга сотилганлиги маълум қилинади.

Орол фожиасининг оқибатлари ҳатто Помир ва Тянь-Шаннинг энг баланд чўққиларида ҳам кузатилаётганини бугун ҳеч кимга сир эмас.

йўлбарс, Бухоро буғуси йўқолиб кетди. Жанубий Орол бўйидаги 60 дан ортиқ қушилардан 10 га яқин тури йўқолиб бораётганини ва 42 туридан ортиғи «ноёб» турга айланётгани ҳақиқатдир. Шўрланишнинг кескин ортиши туфайли Орол денгизига тобора ўлик денизга айланшиб бормоқда. Орол денгизи ва Оролбўйида сув ҳавзаларидаги 28 тур балиқдан 12 тури, жумладан Амударё курбакур, Орол мўйловдори йўқолиб ноёб турларга киритилган.

Ушбу экологик фожиа Оролбўйи ҳавзасидаги яшови кўп миллионни аҳолининг турмуш тарзига салбий таъсир кўрсатди. Яна бир муҳим жиҳати шундаки, бу экологик таназул бир-бирига узвий боғлиқ бўлган ва ҳалқаро аҳамият касб этиб туфайли махмуми муммаларнинг яхлит ва мурракаб мажмумини вуҳудга келтириди. Натижада бир авлод кўз ўнгидаги бир пайтлар ёпиқ сув ҳавзалари ичидаги катталиги жиҳатидан дунёда тўртничи ўринда турган Орол денгизига қарори ўлик денгизга айланшиб қодди. Унинг курбай колган тубудига 5 миллион гектардан зиёд экологик фожиа ўнгидаги иборат янги Оролкум чўли пайдо бўлди ва у ўзига туташ ҳудудларга туз-кумли бўйонларга тарқатвичи ҳавфли маконига айланди. Бу ердан ҳавога кўтарилаётган чанги бўйонларнинг таъсир доираси 500 километрдан ҳам олиса етиб бораётганини Орол фожиасининг накадар кенг қарорвли эканидан далолат беради. Ҳар йили Оролдан атмосферага 100 миллион тоннагача чанг кўтарилаёттир. Ўтган асрнинг 80-йилларидан бошлаб бир ердаги чанг бўйонлари давомийлиги 90 кундан ҳам кўпроқ бўлаётгани мутахассислар томонидан ўтироф этилмоқда. Бунинг оқибатида ўн минглаб кишилар анъанавий қасбларидан маҳрум бўлди. Жанубий Оролбўйидаги кўплаб кичик қўллар курбай колди ёки саёзлика айланди. Бу эса ўз навбатида, қарориб 90 фоиз тўйказларнинг йўқ бўлиб кетишига, 800 минг гектардаги қамишзорларнинг қуришига ва бу ерлардан кўним топган парранда-ю дарандаларнинг қирилиб кетишига олиб келди. Айни пайдага, трансчегарвий дарёларнинг ўрта ва ўнори оқимларида ўзлаб сунъий сув ҳавзалари пайдо бўлди. Натижада Орол фожиасининг оқибатлари ҳатто Помир ва Тянь-Шаннинг энг баланд чўққиларида ҳам кузатилаётганини бугун ҳеч кимга сир эмас.

Билан бир пайтда кузатилмоқда. Яйловлар ва пичанзорларнинг табиии ҳолати тобора ўмонлаши, шўр босған янги-янги майдонлар пайдо бўлаёттир. Умуман олганда, Оролбўйидаги чўйларнида даражасининг кескин ошина натижасида ҳудуднинг биологик махсулдорларни 10 баробар камайди. Базъи жойларда яйловлар ва пичанзорлар ўз аҳамиятини бутунлай йўқотди.

Минтақада чўлланиш жаҳарининг тезлашиши ўсимлик ва ҳайвонот дунёсига хилма-хиллигига салбий таъсир кўрсатмоқда. Оролбўйидаги санитар ва экологик вазият тобора мурakkablaшиб бораёттир. Юқумли ва бошқа қасалларига чалиниш кўйламоқда. Ана шундай шароитда сувдан оқилона фойдаланиши Марказий Осиё давлатларни учун, айниска, трансчегарвий дарёларнинг кўйи оқимида жойлашган мамлакатлар учун энг асосий вазифалардан бири бўлиб қодди.

Юқорида келтириб ўтилган муммаларни халқилиш мақсадида мамлакатимиз томонидан бир қанча ишлар амалга оширилди.

Жумладан, мамлакатимиз ташаббуси билан Оролбўй миңтақаси учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан 10 баробар камайди. Базъи жойларда яйловлар ва ҳайвонот дунёсига хилма-хиллигига кенгайшиши миңтақада иқлим ўзгаришининг имшакида ишланаётганди.

Хулоса қилиб айтганда, давлатимиз раҳбарининг чўлланишнинг ҳайвонот дунёсига хилма-хиллигига салбий таъсир кўрсатмоқда. Оролбўйидаги санитар ва экологик инновациялар ва технологиялар зонасида 60 дан ортиқ қушилардан 10 га яқин тури йўқолиб бораётганини ва 42 туридан ортиғи «ноёб» турга айланётганини оширилди. Конференция якунлари бўйича БМТ Бош Ассамблеясининг Оролбўй экологик инновациялар ва технологиялар зонасини эълон килиш тўғрисидаги маҳсус резолюцияси, шунингдек, Марказий Осиёда сув ресурсларидан оқилона фойдаланиши бўйича минтақавий Дастурни лойҳаларга киритиш учун тақлифлар тақдим этилди.

БМТ резолюцияси инвестицияларни рабатлантириши ва иқлим ўзгариши, атроф-муҳитнинг ўмонлашуви, баркорар урбанизация ва қишлоқ ҳўжалиги, озиқ-овқат ҳавфсизлиги, қашшоқлик ва тенгизлик каби кенг қарорвли масалаларни ўтибор бериш орқали асосий хавф омилларини бартараф этиш имкониятини беради.

Бундан ташқари, сўнгги уч йил ичидаги Оролбўй ҳудудида ўрмонзорлар барпо этиш мақсадида иккى миллион гектарга яхин ер майдонига сувсизликка чидамида дарахтлар экиди. Ҳозирги кунда амалга оширилаётгандишилар атроф-муҳит ҳолатини яхшилаш, табиии ресурслар деградациясининг олдини олиш, ҳайвонот ва ўсимлик дунёсининг кўпайиши ва тарқалиши учун кулий экотизим шаклланишини таъминлайди. Чўй ўрмонлари майдонлариниң 10 баробар камайди. Базъи жойларда яйловлар ва пичанзорлар ўз аҳамиятини бутунлай йўқотди.

Хулоса қилиб айтганда, давлатимиз раҳбарининг чўлланишнинг ҳайвонот дунёсига хилма-хиллигига салбий таъсир кўрсатмоқда. Оролбўйидаги чўйларнида ўн минглаб кишилар анъанавий қасбларидан маҳрум бўлди. Бунинг оқибатида ўн минглаб кишилар анибонларнинг қуришига олиб келди. Айни пайдага, трансчегарвий дарёларнинг ўрта ва юори оқимларида ўзлаб сунъий сув ҳавзалари пайдо бўлди. Натижада Орол фожиасининг оқибатлари ҳатто Помир ва Тянь-Шаннинг энг баланд чўққиларида ҳам кузатилаётганини бугун ҳеч кимга сир эмас.

Рустам КЕНЖАЕВ,
Тошкент давлат юридик университети
Экология ҳуқуқи кафедраси доценти.

БИЛАСИЗМИ?

ҚУЙИДАГИ КАСАЛЛИКЛАРИ БЎЛГАН БОЛАЛАР УЧУН
БОГЧА ПУЛИ ТЎЛАНМАЙДИ

- нутқидаги оғир нұқсонлар (ринолалия, дудукланиш, болалар ағазияси, руҳий-нұтқий ривожланишда оққада қолиш);
- эшиштадаги оғир нұқсонлар (II – IV даражадаги карпик);
- күршиддаги оғир нұқсонлар (қўзи ожизлар, бир кўзи соққаси йўқлиги (анофталм), амблиопия ва гипал бўлган заиф кўрадиганлар);
- таянч-харакатланишидаги нұқсонлар (бош мия, бўйин, кўйрак қафаси, умуртка, бўйимлар ва оёқлар операцияларининг барча турларидан кейинги ҳолати; бўйин, кўйрак қафаси, умуртка, бўйимлар ва оёқлар деформациялари; кифоз; пордоҳ; кифосколиоз; оёқ панжалари фалажи; таянч-харакатланиши аъзоси ривожланиши аномалиялари; атроф-зоартилар; остеохондропатия; хондродистрофия; болалар церебрал фалажи; менингоэнцефалитта чалингандан кейин ҳамда турғуқ асортларидан кейин таянч-харакатланишидаги аъзоларининг барча турларидан кейин);
- психик ривожланишда орқада оққада (аклий орқада қолиш (аклий фабилиятининг орқада қолиши ва аклий заифлигининг ёнгил дараёжаси);
- мурракаб нұқсонлар (ривожланишда иккى ва ундан ортиқ нұқсонлар мавжудлиги);
- сил қасаллигининг илк кўриниш (сили касаллиги билан касалланган бемор билан бир оиласдан (хўжаликдан) булиб алокада бўлғанлар, тубираж, шунингдек, сил касаллигидан кейинги тиклаш даври).

**ХОДИМНИНГ ИШ ҲАҚИДАН
УШЛАБ ҚОЛИШГА ЙУЛ КЎЙЛАДИМИ?**

Ходимнинг меҳнат ҳақидан ушлаб қолиш ўнинг ёзма ризилиги билан ёки суднинг қарорига кўра амалга оширилши мумкин.

Ходимнинг розилигисиз меҳнат ҳақидан куйидаги ҳолларда ушлаб қолиниши мумкин:

- белгиланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ундириш учун;
- суднинг қарорлари ва бошқа ижро ҳужжатларини ижро этиш учун;
- олдиндан берилган мақсадли пуллар (масалан, хизмат сафарлари учун берилган ва ишлатилмай қолинган аванс) бўйича хисоб-китоб қилиш ҳамда ортиқа тўланган суммани қайтариб олиш учун;
- меҳнат таътили бўйича хисоб-китоб қилиш учун;
- ходим томонидан иш берувчига итказилган зарарни коплаш учун;
- инициозий жазо тариқасида тайинланган жаримани ундириш учун.

Иш ҳақидан ушлаб қолинадиган ҳақнинг умумий мидори ходимнинг иш ҳақининг ёллиқ физикидан ортиб кетмаслиги лозим. Ушбу чеклов алимент мажбуриятига бўйича қарорлорни ахлоҳ тузалиши ишлари тарзидаги жазо тайинланган ходимнинг иш ҳақидан ушлаб қолишига нисбатан татбиқ этилмайди. Бундай ҳолларда ушлаб қолинадиган ҳақнинг мидори етмиш фоиздан ортиб кетмаслиги лозим.</p

